

2003 – 2021: Tragédia irackých kresťanov

Matej Gavlák

11. marca 2021 ✝ Cirkev

https://i1.wp.com/www.middleeastmonitor.com/wp-content/uploads/2019/04/20190414_2_35984854_43570257-e1555582919560.jpg?resize=1200%2C800&quality=85&strip=all&zoom=1&ssl=1

Pred americkou inváziou do Iraku v roku 2003, žilo v tejto blízkovýchodnej krajine takmer 1,5 milióna kresťanov, čo predstavovalo 6 % tamojšej populácie. Dnes, v čase historickej návštevy pápeža Františka, žije v Iraku len približne 120 až 300 tisíc kresťanov (zdroje sa tu v číslach značne rozchádzajú), pričom tento počet 1 % celkovej irackej populácie. Čo sa teda stalo s irackými kresťanmi?¹

Treba povedať, že za režimu Saddáma Husajna žila kresťanská komunita v Iraku v relatívnom bezpečí. Hoci aj za Husajnovej vlády dochádzalo k istým menším perzekúciám – ako napríklad po jeho prehratej vojne s Iránom – vo všeobecnosti však žila kresťanská menšina pomerne slobodne. Bolo jej nesporne lepšie ako pred nástupom Husajna, kedy ju rôzne striedajúce sa vlády sporadicky zvykli utláčať. No to, čo prišlo po zvrhnutí režimu Saddáma Husajna americkými (a spojeneckými) silami, nemožno nazvať inak ako nekonečný horor.²

2003 - 2014: Hrôzovláda Al-Káidy

Americkým jednotkám sa síce podarilo zvrhnúť „tyrana“, avšak zaistiť bezpečnosť bežných obyvateľov nedokázali ani len v hlavnom meste Bagdade, nieto ešte v celom Iraku. Hnev moslimov vyvolaný inváziou západných armád doľahol v plnej miere práve na bezbrannú kresťanskú menšinu. Nasledovali série teroristických útokov nielen v hlavnom meste, ale aj v ďalších mestách Iraku, zvlášť cielených na irackých kresťanov, ako aj nekonečné množstvá vražd a únosov. Útoky boli riadené a uskutočňované členmi teroristickej organizácie Al-Káida, ktorá tiež viedla masívnu protikresťanskú kampaň, ktorou sa snažila poštvať proti kresťanom aj väčšinové moslimské obyvateľstvo.³

Situácia bola v roku 2007 natoľko zlá, že sa jej venovali dokonca aj na pôde britského parlamentu. Británia po USA vyslala do Iraku počtom druhé najväčšie jednotky vojakov. V zápisnici z rokovania sa píše: „*Parlament je hlboko znepokojený masovým exodom irackých kresťanov, ktorý zdecimoval*

väčšinu starobylej komunity Asýrčanov a Chaldejcov, tí tvoria 95 % irackých kresťanov a tento exodus bol vyvolaný stúpajúcim násilím voči kresťanom zo strany fanatických extrémistov, ktorí sa neštítia teroristických útokov na kostoly a popráv irackých kresťanov...“⁴

Od tejto doby sa však situácia irackých kresťanov zhoršuje ešte rapídnejšie. Už o rok neskôr, v roku 2008, bol unesený a zavraždený chaldejský katolícky arcibiskup Mosul, Paulos Faradž Rahho. Útoky voči kresťanom a kresťanským chrámom boli na dennom poriadku.

Situácia sa vystupňovala 31. októbra 2010, kedy do bagdadskeho katolíckeho kostola Panny Márie Spoluvykupiteľky plného veriacich – nachádzalo sa v ňom asi 150 ľudí – vtrhlo šesť islamských teroristov. Ozbrojení samopalmi začali strieľať do davu. Nasledovala niekoľkohodinová rukojemnícka dráma, ktorá skončila vtrhnutím irackých vojenských jednotiek do chrámu. Teroristi v tom momente odpálili výbušné zariadenia, ktoré mali na sebe. Podľa polície bolo počas útoku zabitých 52 kresťanov a zranených ďalších 67 osôb. Očitá svedkyňa Mona Hadadová (62-ročná) prehlásila: „Povedali nám, že ak nás zabijú, pôjdu do neba, zatiaľ čo my pôjdeme do pekla. Postavili nás k stene. Požiadala som ich, aby radšej zabili mňa a môjho vnuka nechali na živu, no oni ho zastrelili a mňa postrelili.“⁵

Nasledoval masívny útek kresťanov z Iraku, ktorí smerovali zväčša do Jordánska, Sýrie, Turecka, či Libanonu. Vianoce 2010 boli pre irackých kresťanov bez svätých omší a cirkev im tiež odporučila nedávať pred domy žiadne vianočné osvetlenia, aby tým „na seba zbytočne neupozorňovali potenciálnych útočníkov“. Abdullah al-Noufali, predseda miestnej kresťanskej organizácie, povedal novinárom: „Viac ako 80 % kresťanov nejde do kostolov. Nie sú nedel'né školy, ani žiadne iné školy, kde by sa vyučovalo kresťanské náboženstvo. Včera sme diskutovali, čo robiť na Vianoce. Rozhodli sme sa mať tento rok len jednu svätú omšu. Po minulé roky sme mali množstvo omší.“⁶

V období rokov 2003 až 2014 boli zabitú stovky kresťanov a zničené desiatky chrámov – Vatican News uvádza, že do marca 2015 bolo zabitých 1200 kresťanov a zničených 62 kostolov. Sever Iraku po útoku z októbra 2010 opustilo 1000 rodín, takže sa kresťanská populácia krajiny významne znížila. A to tamojší kresťania ešte netušili, čo na nich prichádza tentokrát.⁷

2014 - 2017: Hrôzovláda ISIS-u

Politické vákuum, ktoré vytvorili koalíčné jednotky svojou inváziou do Iraku a neschopnosťou vytvoriť v ňom stabilnú vládu, sa v krajine prehlbovalo natoľko, že sa v nej rozmohla teroristická skupina tak strašná, že je dnes porovnávaná azda iba s nacistami. Reč je o tzv. Islamskom štáte, známom tiež pod skratkami ISIS alebo ISIL.

Táto teroristická skupina vedená Abú Bakr al-Bagdádím začala svoju veľkú ofenzívu na severe Iraku a Sýrie v lete roku 2014. Doslova sa prehnala starobylými ninivskými plánami a obsadila mesto Mosul, pre ktoré sa v tej chvíli začalo obdobie nekonečného teroru, vražd a znásilňovania. Militanti Islamského štátu ničili všetko, čo im prišlo pod ruky – kostoly, kláštory, mešity, starobylé hrobky a kultúrne pamiatky, príbytky bežných obyvateľov. Nikto a nič neostalo ušetrené a kresťania už vôbec nie.⁸

Pred ISIS-om utieklo do okolitých krajín viac ako 100-tisíc Iračanov, z toho 55-tisíc kresťanov. Ich majetky boli buď zničené, alebo zabavené Islamským štátom. Kresťania boli vyzvaní, aby buď konvertovali na islam, platili nešpecifikovanú daň, alebo opustili svoje mestá a dediny („územie Islamského štátu“), lebo inak pre

nich „neostane nič len meč“. 36-ročný učiteľ kresťanského vyznania menom Fadi pre novinárov povedal, že napriek ultimátu zostáva vo svojom domovskom meste aj so svojou ženou a dcérou. „Zostávam. Už teraz sa cítim mŕtvy“ – prehlásil novinárom cez telefón.⁹

Militanti pobrali ľuďom všetky ich hmotné aj finančné majetky. Jednej staršej žene zhabali 15-tisíc dolárov a tá ich žiadala, aby jej nechali aspoň 100 dolárov na cestu, no militanti odmietli s tým, že „všetky peniaze prepadli Islamskému štátu“. Takto pobrali teroristi ľuďom aj ich autá a zabrali im ich domovy. Iračania – a najmä irackí kresťania, ktorí odmietli konvertovať – teda museli utekať pešo. Ahlam, 34-ročná matka dvoch detí, utekala spolu s rodinou z Mosulu. Pre *France 24* prehlásila: „Celý deň sme nič sme nejedli ani nepili... celú cestu nesieme naše deti spolu s manželom na pleciach. Opustili sme náš dom v Mosule, ktorý moja rodina postavila už pred desaťročiami. Nič nám nezostalo, náš dom sa stal majetkom Islamského štátu.“¹⁰

Celkovo muselo kvôli ISIS-u opustiť svoje domovy 125-tisíc kresťanov. Väčšinou zamierili do okolitých krajín, už vyššie spomenutého Turecka, či Jordánska a Sýrie, alebo potom ďalej do USA, Kanady, Austrálie, Nového Zélandu a Európy.

Svitá na lepšie časy?

Od roku 2003 klesol počet kresťanov v Iraku o drvivých 83 %. Arcibiskup Erbilu, Bashar Matti Warda sa obáva úplného vyhladenia kresťanstva v krajine. Situácia v Iraku je totiž stále pomerne nestabilná a ako arcibiskup hovorí: „Tí, čo zostali, musia byť pripravení (kedykoľvek) čeliť mučeníctvu.“¹¹

Irackí kresťania dnes stoja tvárou tvár niekoľkým problémom: mimo krehkej politickej stability ide o to, že ich domovy a mestá sú de facto zničené, krajinu trápí vysoká nezamestnanosť a nedostatok potravín. Z tohto pohľadu skutočne hrozí, že odídu aj tí poslední kresťania, ktorí ešte zostali, alebo sa medzičasom vrátili.

Sú však aj pozitívne správy: 45 % ninivských kresťanov sa (nateraz) vrátilo do svojich miest. 80 % kostolov je už v rekonštrukcii, 57 % poškodených domovov patriacich kresťanom sa už takisto rekonštruje, aj za štedrej finančnej podpory neziskovej organizácie ACN (Pomoc cirkvi v núdzi).¹²

Svätému otcovi Františkovi teda rozhodne patrí poklona a vďaka za cestu do Iraku, na ktorú sa minulý týždeň podujal. Zrejme nikto iný si jeho vrúcne slovo, podporu a osobnú prítomnosť nezaslúži viac, ako drahí bratia a sestry v Kristovi z ťažko skúšaného Iraku.

¹ <https://www.vaticannews.va/en/church/news/2021-03/iraq-apostolic-journey-church-christians-history.html>

² <https://www.vaticannews.va/en/church/news/2021-03/iraq-apostolic-journey-church-christians-history.html>

³ <https://apnews.com/article/middle-east-islamic-state-group-saddam-hussein-baghdad-iraq-296b5588995cf7be62b49619bf1a7bb6>

⁴ <https://edm.parliament.uk/early-day-motion/34326>

⁵ <https://www.theguardian.com/world/2010/nov/01/baghdad-church-siege-survivors-speak>

⁶ <https://www.theguardian.com/world/2010/dec/23/iraq-christian-exodus-christmas>

7 <https://www.vaticannews.va/en/church/news/2021-03/iraq-apostolic-journey-church-christians-history.html>

8 Tamtiež.

9 <https://www.france24.com/en/20140719-iraq-mosul-christians-exodus-execution>

10 Tamtiež.

11 <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-48333923>

12 <https://www.vaticannews.va/en/church/news/2021-03/iraq-apostolic-journey-church-christians-history.html>

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/2003-2021-tragedia-irackych-krestanov/>